

Enligt sändlista

Beslut om bildande av naturreservatet Tavasten - Skeppsviksskärgården i Umeå kommun

(4 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten förklarar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 3.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

I och med att detta beslut vinner laga kraft upphör Länsstyrelsens beslut 1974-05-06 om naturreservat för Skeppsviksskärgården (dnr 11.111-2371-71), Länsstyrelsens beslut 2013-06-17 om tillägg till syfte och föreskrifter för naturreservatet Skeppsviksskärgården (dnr 511-3358-2013) samt Länsstyrelsens beslut 1972-08-08 om naturreservat för Bjuren (dnr 11.121-2781-72) att gälla enligt 7 kap. 7 § miljöbalken.

Länsstyrelsen beslutar att detta beslut ska kungöras.

Administrativa uppgifter

Namn	Tavasten - Skeppsviksskärgården
Dossiernummer	2402394
NVR-id	2047936
Natura 2000, områdeskod	Skeppsviksskärgården, SE0810011
Kommun	Umeå
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	ca 18 km SO om Umeå och ca 13 km S om Sävar
Ekokarta	20K4g-h, 20K5g-h och 20K6g-h
Mittkoordinat	7079884, 775579 (SWEREF99TM)
Naturgeografisk region	29a, kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken

Maringeografisk region	Norra Kvarken
Gräns	Se bifogad beslutscharta, bilaga 1.
Markägare	Enskilda, samfällt, Statens fastighetsverk
Fastighet	Bjuren 2:1, Sävar 24:29, Sävar S, Täfteå 1:9, Täfteå 10:10, Täfteå 10:6, Täfteå 3:71, Täfteå 9:9, Täfteå 29:39, Täfteå 37:1, Täfteå 1:8, Täfteå 1:7, Täfteå 3:3, Täfteå 1:16/1:17 (S:43), Täfteå S, Täfteå 1:12/1:13 (S16)
Förvaltare	Länsstyrelsen
Totalareal	1870 hektar
Vattenareal	1597 hektar
Landareal	272 hektar
Areal produktiv skog	200 hektar

Syftet med naturreservatet

Syftet med Tavasten - Skeppsviksskärgårdens naturreservat är att vårda och bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer samt att återskapa värdefulla livsmiljöer för skyddsvärda arter. Reservatets naturlighet och orörda karaktär samt helhetsvärde med en mycket lång oexploaterad strandlinje, rika havsvikar och laguner, naturskogsartade strandskogar, geologiska formationer och ett mycket rikt växt- och djurliv med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av området för friluftslivet.

Områdets Natura 2000-naturtyper och arter samt övriga livsmiljöer med sina naturligt förekommande växter och djur ska bidra till gynnsam bevarandestatus för naturtyperna och arterna på biogeografisk nivå.

Syftet ska uppnås genom att hav, stränder, skog, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna i huvudsak får utvecklas fritt och präglas av naturliga processer så som landhöjning, översvämning, brand och stormfällningar. Naturvårdsskötsel av störda skogsmiljöer ska bidra till att livsmiljöer och arter bevaras i ett gynnsamt tillstånd. Denna naturvårdsskötsel ska syfta till att restaurera starkt påverkade delar genom att gynna lövträd och skapa en större grad av heterogenitet för att på sikt få till stånd en mer naturlig succession. Åtgärder ska vidtas för att bibehålla utbredningen av arten hårginst på Vitögern. Borttagande av främmande arter ska göras vid behov. Åtgärder vidtas för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

Skälen för beslutet

Tavasten – Skeppsviksskärgården är ett område med mycket höga värden kopplat till natur och friluftsliv. Reservatet är ett stort, sammanhängande och i huvudsak opåverkat kust- och skärgårdsområde. Områdets rika och omväxlande marina miljöer utgörs av allt från exponerade rev och skär till skyddade havsvikar, med utbredda kransalgsängar och hög biologisk diversitet. De skyddade havsvikarna utgör viktiga lekogränder för fisk,

såsom abborre och gädda. Även reven och undervattensdelen av öarna och skären utgör rekryteringsmiljöer för vissa fiskarter. De utbredda havsstrandängarna och land-delen på de många små öarna och skären utgör viktiga miljöer för rastande och häckande kustfåglar. Skogen utgörs till stor del av landhöjningsskogar med varierad beståndsstruktur, förekomst av gamla träd och död ved. Här finns även sällsynta och rödlistade arter som är beroende av naturskogsmiljöer, och därför har mycket små möjligheter att fortleva i ett brukat skogslandskap. Området är ovanligt lite exploaterat och utgör ett viktigt område för friluftsliv. Det finns även särpräglade geovetenskapliga värden i form av långsträckta, låga moränrygggar, sk drumlinor, som bildats i samband med senaste istiden. Skeppsviksskärgården är Sveriges mest utpräglade drumlinskärgård.

De höga naturvärden som dokumenterats i reservatsområdet kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att de ska kunna bevaras och utvecklas.

Följande naturtyper är utpekade enligt Natura 2000 och utgör prioriterade bevarandevärden:

Naturtyper: estuarier (1130), laguner (1150), rev (1170), driftvallar (1210), sten- och grusvallar (1220), skär och små öar i Östersjön (1620), strandängar vid Östersjön (1630), öppna mossar och kärr (7140), taiga (9010) och landhöjningsskog (9030)

Reservatsföreskrifter

För att uppnå syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning på såväl mark som i vatten,
2. bygga om eller ändra befintlig byggnads eller anläggnings konstruktion, funktion eller användningssätt,
3. uppföra staket, stängsel, hägnad eller plank,
4. anlägga väg, landutfyllnad, bro eller brygga,
5. dra fram ledning i luft, i mark eller i vatten,
6. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar mark- eller bottentopografi, vattenflöde, yt- eller dräneringsförhållanden som till exempel att gräva, muddra, plöja, spränga, borra, gjuta, schakta, dika, dränera, dämna, reglera, utfylla, tippa, dumpa eller anordna upplag,

7. utföra skogsbruksåtgärder som till exempel att avverka samt att flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
8. framföra motordrivet fordon, undantag gäller för snöskoter vintertid på is och på snötäckt, väl tjälad mark, undantag medges även för uttransport av fällt högvilt,
9. plantera in för trakten främmande djur- eller växtarter,
10. anlägga eller bedriva akvakultur av djur eller växter, som exempelvis fiskodling,
11. bunkra, lossa eller lagra flytande bränsle, med undantag för den befintliga fritidsbebyggelsens behov,
12. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk, växnäringsmedel eller avloppsvatten, på land eller i vatten,

Det är därutöver förbjudet att inom området markerat i bilaga 2

13. jaga med undantag för jakt på räv och säl samt invasiva arter, som exempelvis mink och mårhund.

B. Föreskrifter om förpliktelse för fastighetsägare och/eller annan sakägare att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela reservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. uppförande och underhåll av anläggningar såsom vindskydd, eldstäder, stigar, toaletter, parkeringsplatser, gångbro och sjömärken,
4. restaurering och skötsel av skogar genom utglesning, luckhuggning och avdödning av barrträd,
5. röjning, hävd och eventuellt bränning för att gynna arten hårginst,
6. borttagande av främmande arter, exempelvis vresros,
7. undersökning och dokumentation av områdets kulturmiljöer, naturtyper samt växt- och djurarter.

C. Föreskrifter om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i övrigt, inom reservatet (7 kap 30 § miljöbalken)

Det är förbjudet att:

1. framföra motordrivet fordon, undantag gäller för snöskoter vintertid på is och på snötäckt, väl tjälad mark,
2. använda området för sportarrangemang för motorbåtar eller andra motordrivna farkoster,
3. ankra, förtöja eller lägga upp båt eller flotte längre än 2 dygn i följd på samma plats, med undantag för ordinära fritidsbåtar i anslutning till befintliga stugor,
4. störa djurlivet, t ex genom att medvetet störa häckande eller rastande fåglar, klättra i boträd, eller uppehålla sig närmare rovfågelbo än 100 m,
5. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
6. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift och därmed jämförbar anordning utan länsstyrelsens tillstånd,
7. göra upp eld direkt på berghällar,
8. borra, hacka, spränga, rista, gräva, måla eller på annat sätt skada berg, eller mark, eller att omlagra eller bortföra sten, grus, sand, torv eller jord.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut,
- b) renkötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437),
- c) normalt underhåll av befintliga vägar och vägområden,
- d) uppförande av enkel sommarbrygga i anslutning till befintlig stuga,
- e) uppförande av jaktorn under förutsättning att jaktornet underhålls och avlägsnas om det inte längre nyttjas eller om jakträtt upphör,
- f) att kvista och att röja buskar och sly inom 80 meter från befintliga jaktpass i syfte att upprätthålla befintliga siktgator i skog,
- e) nyttjanderättshavarna till befintliga stugor inom reservatet att röja bort sly och buskar i en zon om 20 meter runt stugbyggnaderna och att efter samråd med förvaltaren ta ner enstaka träd som riskerar att skada befintliga byggnader
- f) att röja befintliga stigar eller strandmiljöer i anslutning till befintlig stuga,

g) inom område markerat i bilaga 2, får sly, buskar och mindre träd i direkt anslutning till fornminnen röjas bort för att vårda fornminnena på lämpligt sätt,

h) nedmontering eller rivning av befintliga SjöSäkerhetsAnstalter

Ärendets beredning

Bjurens naturreservat bildades 1972 efter att Domänverkets centralförvaltning anhöll hos Länsstyrelsen att fastigheten avsättes som naturreservat. Skeppsviksskärgårdens naturreservat bildades 1974 efter att Sävar byamän aktualiserat frågan om bildande av naturreservat för samfäll del av Skeppsviks skärgård. Detta efter en dispensansökan från gällande strandskydd inom samfäll mark. Sävar byamän lämnade i februari 2008 in en avverkningsanmälan på skogen inom reservatet. Med anledning av den anmälan lät Länsstyrelsen, efter samråd med Sävar byamän, värdera byns skogsmark inom reservatet. I februari 2010 slöts en överenskommelse mellan Länsstyrelsen och Sävar byamän om intrångsersättning för att skogsbruk förbjuds inom Skeppsviksskärgårdens naturreservat. Beslut om tillägg till syfte och föreskrifter för naturreservatet Skeppsviksskärgården togs 2013.

Tavastens höga naturvärden har sedan en längre tid varit kända och ett flertal inventeringar som dokumenterat området naturvärden har genomförts. Länsstyrelsen har besökt området och inventerat det vid ett antal tillfällen samt fört en dialog med berörda markägare. Naturvårdsverket tillstyrkte 2014 att Länsstyrelsen kunde påbörja förhandlingar med berörda markägare i syfte att bilda naturreservat av området. Efter förhandlingar mellan markägarna och staten har en överenskommelse om intrångsersättning träffats på alla berörda fastigheter utom en.

Under arbetet med att bilda naturreservatet Tavasten väcktes frågan om att göra ett gemensamt naturreservat av Tavasten och de befintliga naturreservaten Skeppsviksskärgården och Bjuren. Dessa tre områden ligger dikt an varandra och det finns stora fördelar med att förvalta ett område istället för tre. Dessutom har alla tre områdena liknande syfte och skyddsvärda miljöer. Länsstyrelsen bedömer att fördelarna med att upphäva de gamla reservaten och bilda ett nytt gemensamt överväger nackdelarna. Länsstyrelsen har informerat berörda markägare i Tavasten, Skeppsviksskärgården och Bjuren om planerna. Inga synpunkter har inkommit.

Regeringen beslutade 1995 att föreslå EU-kommissionen att de ska inlemma Skeppsviksskärgården i Natura 2000. År 2005 godkände EU-kommissionen förslaget som en del av unionens nätverk av skyddade områden.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter. Följande remissinstanser har yttrat sig:

- Havs- och vattenmyndigheten (HaV) tillstyrker förslaget. HaV föreslår att länsstyrelsen även inkluderar en beskrivning av marina biotoper enligt HELCOM:s klassificeringssystem.

Länsstyrelsens bedömning: Länsstyrelsen har lagt in ett stycke i skötselplanen om värdefulla marina biotoper i området.

- Skogsstyrelsen är positiv till reservatsbeslutet.
- Umeå kommun har inget att erinra mot förslaget. Förslaget är förenligt med vad som pekas ut i gällande översiktsplanedel, Fördjupning för kusten.
- Sveriges geologiska undersökning (SGU) avstår från att yttra sig.
- Sjöfartsverket har i sitt yttrande påpekat att ett antal SjöSäkerhetsAnstalter (SSA) ligger inne i eller i nära anslutning till området. Dessa är under avveckling / avyttring. Sjöfartsverket förutsätter att reservatsföreskrifterna inte negativt kommer att påverka eller försvåra en nedmontering / rivning av berörda SSA.

Länsstyrelsens bedömning: Reservatet bör inte utgöra ett hinder för nedmontering eller rivning av SjöSäkerhetsAnstalter. Länsstyrelsen har därför lagt in ett undantag om detta i föreskrifterna.

- Statens fastighetsverk (SFV) är positiv till reservatsbeslutet. De föreslår att säljakt borde tillåtas även inom det delområde som det forna Bjurens naturreservat utgör. SFV föreslår också en öppning för naturvårdande, kulturvårdande och friluftsanpassad skötsel på delar av Bjuren. Här finns bland annat delar med äldre tallar som skulle kunna vidmakthållas som relativt öppen tallskog.

Länsstyrelsens bedömning: Länsstyrelsen bedömer att det finns synnerliga skäl till att tillåta säljakt inom det forna Bjurens naturreservat och har ändrat i föreskriften. Länsstyrelsen har gjort bedömningen att behovet av naturvårdande skötsel inte föreligger. Skogen på Bjuren är en naturlig succession som ska få fortsätta att utvecklas fritt utifrån naturgivna förutsättningar. Kulturvårdande skötsel är redan tillåtet enligt undantag g i föreskrifterna. Länsstyrelsen har i skötselplanen tydliggjort trevliga utflyktsmål på Bjuren.

- Ägarna till Sävar 31:35 har i sitt yttrande påpekat att de är positiva till reservatet. De önskar göra ett hål i reservatet för deras stugtomt Sävar 31:35 på ön Vedaögern. De föreslår också lövgynnande skötsel på Vedaögern, ex. åtgärd 2.2. Det finns en relativt stor andel lövträd (björk, al, asp och rönn) på ön.

Länsstyrelsens bedömning: Den avstyckade tomten Sävar 31:35 hyser inga naturvärden. Länsstyrelsen anser det lämpligt att klippa ut tomten från reservatet. Länsstyrelsen har gjort bedömningen att behovet av naturvårdande skötsel inte föreligger på Vedaögern.

- En privat markägare har i sitt yttrande påpekat att motivet till skyddet är svagt då det redan finns strandskyddsbestämmelser. Därutöver påpekar markägaren att hans mark inte är skyddsvärd, och anser att det därför saknas skäl till att hans mark ska ingå i reservatet.

Länsstyrelsens bedömning: Strandskyddet sträcker sig enbart 100 m upp på land, medan reservatet omfattar betydligt större delar. Reservatet inkluderar även ett skydd mot skogsavverkning. Länsstyrelsen delar inte bedömningen att skogen saknar höga naturvärden. Stora delar av den aktuella fastigheten har höga naturvärden. Men det finns även delar med lägre naturvärden där det finns möjlighet till restaurering för att på sikt återskapa höga naturvärden.

Beskrivning av reservatet

Tavasten - Skeppsviksskärgårdens naturreservat ligger ca 18 km SO om Umeå och ca 13 km söder om Sävar. Området utgörs av ett stort sammanhängande kust- och skärgårdsområde med låg påverkansgrad. Området har mycket höga naturvärden knutna till de skyddade havsvikarna, de orörda havsstrandängarna och de små öarna och skären. Dessa miljöer utgör viktiga lekområden för fisk samt viktiga rast- och häckningslokaler för fågel. Den intakta landhöjningsskogen med god förekomst av strukturer som gamla träd, stående och liggande död ved, hyser också mycket höga naturvärden. Det finns även ett inslag av hydrologiskt intakta våtmarker och bäckar. Reservatet hyser flera sällsynta och rödlistade arter som är beroende av gamla naturskogar och opåverkade marina områden.

Tillgängligheten till naturreservatet är god tack vare att det ligger i anslutning till vägar. Den norra delen av reservatet (Skeppsviksskärgården) nås enkelt med bil. Den södra delen av reservatet (Tavasten) nås via en stig som börjar utanför reservatet. För båtfolk och kanotister kan man röra sig enkelt i reservatet. Det finns en gästhamn i nära anslutning till reservatet.

Länsstyrelsens motivering

Motiv för skyddet är att bevara områdets helhetsvärden. Områdets värdefulla strukturer har utvecklats genom att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid. För att områdets naturvärden ska bevaras och utvecklas behöver det undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att naturvärdena påtagligt skulle skadas.

Områden med opåverkade kustmiljöer, orörda havsvikar och naturskog blir allt mer sällsynta i länet och att skydda dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga landskapet är avgörande för att bevara den biologiska mångfalden. Inom den naturgeografiska region (29a) där Tavasten - Skeppsviksskärgården är beläget utgör arealen formellt skyddad skog endast drygt 2 procent av den totala skogsmarksarealen. I Bottniska viken, där norra Kvarken ingår, är endast 4,9 procent skyddat.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Bevarandet av området ligger i linje med antagna nationella och regionala strategier för skydd av havs- och kustmiljöer och för skydd av skog.

Området innehåller ett stort antal skyddade havsvikar, små öar och skär, havsstrandängar samt har en lång oexploaterad strandlinje, vilka är

prioriterade bevarandevärden enligt den regionala strategin för havs- och kustmiljöer i Västerbottens län.

Området ligger i en skoglig värdestrakt och därmed är förutsättningarna goda att långsiktigt bevara och utveckla de utpekade värdena. Tack vare placeringen i en värdestrakt bidrar skyddet även till en förbättrad grön infrastruktur och bättre förutsättningar för att bevara biologisk mångfald på landskapsnivå.

Landhöjningsskog är en prioriterad skogstyp som är utpekad i både nationell och regional strategi för skydd av skog. Prioriterade skogstyper är sådana som Sverige har ett särskilt ansvar att bevara.

Området berörs även av åtgärdsprogram för hotade arter (Åtgärdsprogram för vitryggig hackspett).

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Bildandet av Tavasten - Skeppsviksskärgårdens naturreservat bidrar till att nå miljökvalitetsmålet *Hav i balans samt levande kust och skärgård* som bland annat strävar till att skydda särskilt värdefull natur, bevara biologisk mångfald samt säkra en hög grad av upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Reservatet stärker även möjligheterna att nå miljökvalitetsmålet *Levande skogar* genom att ca 200 hektar produktiv skogsmark ges ett långsiktigt skydd. Därutöver bidrar även reservatet till att nå miljömålet *Ett rikt växt- och djurliv* genom att förekommande typiska arter ges ett långsiktigt skydd, samt de nationella friluftsmålen *Tillgänglig natur för alla*, *Tillgänglig natur för friluftsliv* samt *Skyddade områden som resurs för friluftslivet*, genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras.

Vidare bidrar skyddet till gynnsam bevarandestatus för utpekade Natura 2000-naturtyper på biogeografisk nivå. De krav som ställs på bevarande av områdets naturvärden utifrån dess status som Natura 2000-område utgör också ett motiv till ett starkt naturskydd för området.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar inte är förenliga med ett bevarande av områdets höga naturvärden.

Naturreservat är en lämplig skyddsform för områden som är stora och sammansatta med flera olika värdefulla naturmiljöer med ett sådant skötselbehov att en skötselplan krävs och där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska kunna bibehållas och utvecklas.

Länsstyrelsen har bedömt att Tavasten – Skeppsviksskärgården därför, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken), bör förklaras som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att det finns stöd för att upphäva de tidigare reservatsbesluten som fattades enligt 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808). De gamla besluten ersätts av ett nytt beslut som innebär ett likvärdigt och i vissa avseenden ett starkare områdesskydd. Därför kan synnerliga skäl anses

föreligga för att upphäva de gamla reservaten. Det nya beslutet med bibehållning eller förstärkt skydd uppnås genom en zonering med delvis olika föreskrifter för ett av de ursprungliga reservaten och de tillkommande delarna, se karta i bilaga 2 till detta beslut.

Länsstyrelsen bedömer att det finns synnerliga skäl att upphäva förbudet mot säljakt enligt 7 kap. 5 § miljöbalken i det ursprungliga reservatsområdet Skeppsviksskärgården. Länsstyrelsen bedömer att det även finns synnerliga skäl att tillåta säljakt inom det ursprungliga reservatsområdet Bjuren. I dagsläget finns inget som tyder på att dessa förbud behövs för att uppnå syftet med reservatet.

Enligt kommunens översiktsplan, fördjupning för kusten, är hela Tavasten samt södra delen av Skeppsviksskärgården (Gergrundet) utpekade för friluftsliv, natur och kulturmiljö. Det finns även områdesbestämmelser för de södra delarna av reservatet (från Vattugrund till Diktesgrundet), där området är utpekade som naturområde, pågående markanvändning. I den fördjupade översiktsplanen nämns att detta område kan vara av intresse för naturskydd med prioritet för åtgärder för friluftslivet. Här lyfts även att södra Gergrundet bör göras tillgängligt som en strategisk besökspunkt för att uppleva havet.

Naturreseptatet berör ett område som är av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Reservatet berör även ett område som är av riksintresse för yrkesfiske hav (3 kap. 5 § miljöbalken). Delar av reservatet omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv (Natura 2000).

Vid en avvägning enligt 3 kap. 10 § miljöbalken ska företräde ges åt det intresse som på lämpligaste sätt främjar en långsiktigt god hushållning. Eftersom reservatet inte innefattar någon inskränkning av yrkesfiske, bedömer Länsstyrelsen att ovan nämnda riksintressen inte är oförenliga med ett skydd av området.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmissiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivning.

Upplýsningar

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området. Av särskild betydelse är att delar av reservatet, Skeppsviksskärgården och Bjuren, är utpekade

som ett Natura 2000-område enligt EUs Art- och habitatdirektiv (92/43/EEC). Beträffande Natura 2000-området gäller tillståndsplikt enligt 7 kap. 28a-29b §§ miljöbalken för åtgärder och verksamheter som direkt eller indirekt på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön. Det gäller även åtgärder som vidtas utanför Natura 2000-området.

För vattenverksamheter, såsom anläggandet av en brygga, krävs ett tillstånd eller anmälan om vattenverksamhet enligt 11 kap. 9 § miljöbalken samt dispens från strandskydd enligt 7 kap. 15 § miljöbalken.

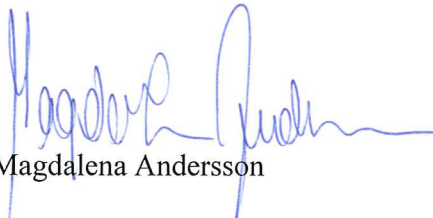
I naturreservatet finns det fornlämningar som är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (SFS 1088:950). Enligt 2 kap. 6 § KML är det förbjudet att utan tillstånd från länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, planering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudet/föreskriftens syfte.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 4. Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

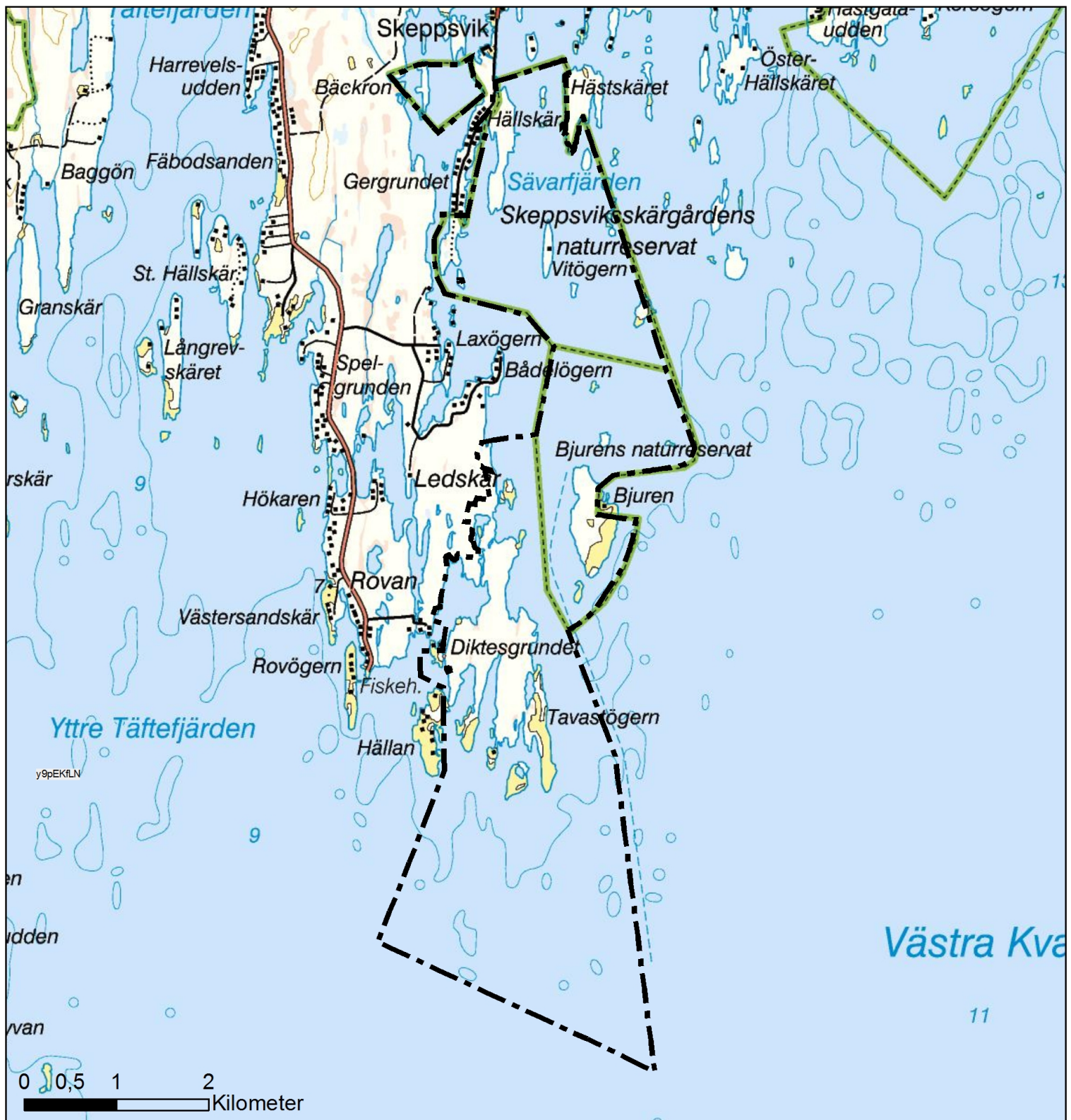
Magdalena Andersson

Kristin Dahlgren

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Beslutskarta med preciserade föreskrifter
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar

Naturreservat

Tavasten - Skeppsviksskärgården

Umeå kommun
Västerbottens län

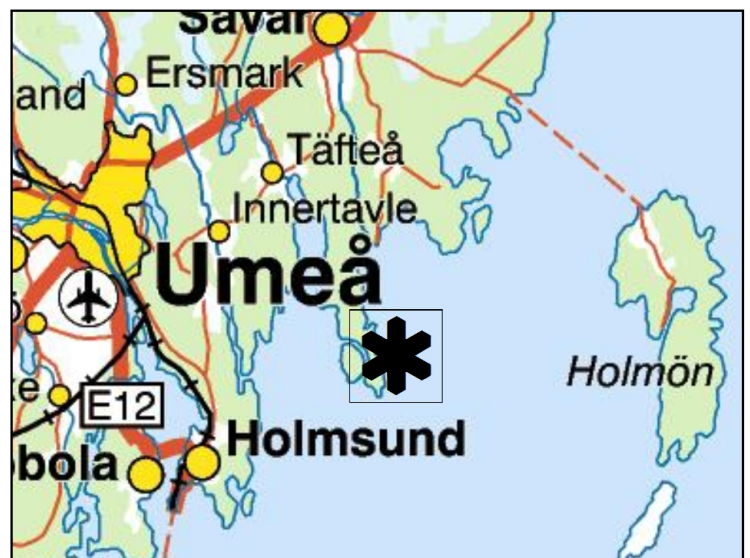
Bilaga 1 till beslut
med dnr 511-2709-2014

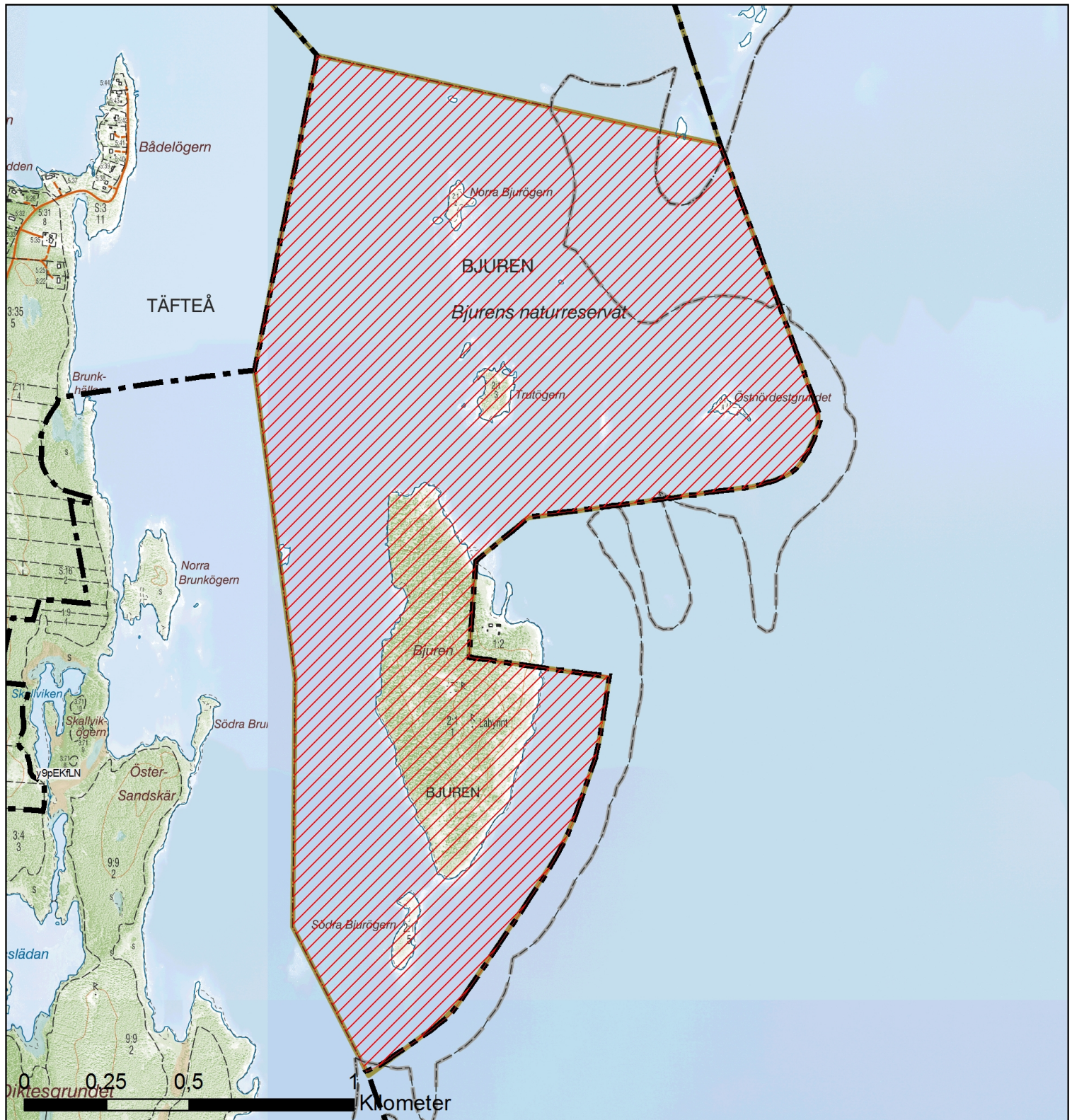
 Reservatsgräns

Bakgrundskartor © Lantmäteriet

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 2 till beslut med dnr 511-2709-2014.

Föreskriftsområde

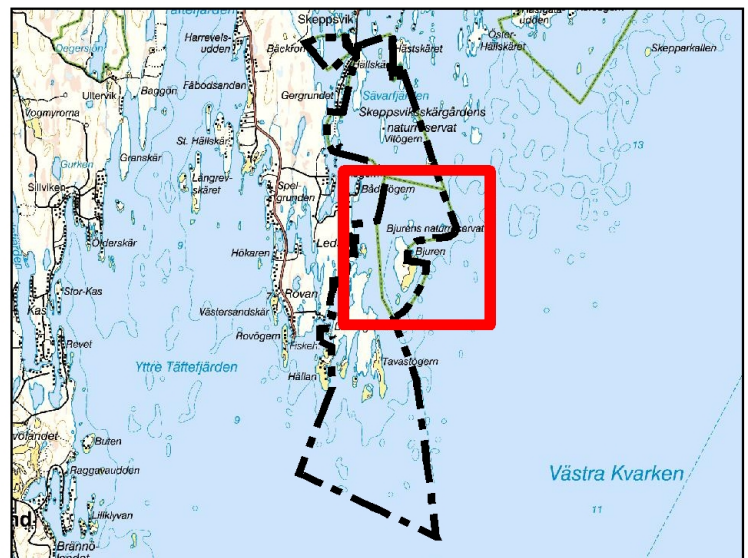

Reservatsgräns

Länsstyrelsen Västerbotten

Bakgrundskartor © Lantmäteriet

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 3 till beslut för Tavasten-Skeppsviksskärgårdens naturreservat i Umeå kommun.

Skötselplan

2018-11-19

Diarienummer

511-2709-2014

1(23)

SKÖTSELPLAN FÖR TAVASTEN - SKEPPSVIKSSKÄRGÅRDENS NATURRESERVAT I UMEÅ KOMMUN

Foto: Lars Lindh

Länsstyrelsen i Västerbotten

1. Syfte med naturreservatet

Syftet med Tavasten - Skeppsviksskärgårdens naturreservat är att vårda och bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer samt att återskapa värdefulla livsmiljöer för skyddsvärda arter. Reservatets naturlighet och orörda karaktär samt helhetsvärde med en mycket lång oexploaterad strandlinje, rika havsvikar och laguner, naturskogsartade strandskogar, geologiska formationer och ett mycket rikt växt- och djurliv med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Områdets Natura 2000-naturtyper och arter samt övriga livsmiljöer med sina naturligt förekommande växter och djur ska bidra till gynnsam bevarandestatus för naturtyperna och arterna på biogeografisk nivå.

Syftet ska uppnås genom att hav, stränder, skog, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna i huvudsak får utvecklas fritt och präglas av naturliga processer så som landhöjning, översvämning, brand och stormfällningar. Naturvårdsskötsel av störda skogsmiljöer ska bidra till att livsmiljöer och arter bevaras i ett gynnsamt tillstånd. Denna naturvårdsskötsel ska syfta till att restaurera starkt påverkade delar genom att gynna lövträd och skapa en större grad av heterogenitet för att på sikt få till stånd en mer naturlig succession. Åtgärder ska vidtas för att bibehålla utbredningen av arten hårginst på Vitögern. Borttagande av främmande arter ska göras vid behov. Åtgärder vidtas för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

2. Prioriterade bevarandevärden

- Hög grad av naturlighet
- Rika havsvikar och laguner
- Landhöjningskust med havsstrandängar, skär och små öar samt skogar
- Hög biologisk mångfald

3. Beskrivning av naturreservatet

3.1 Administrativa uppgifter

Namn	Tavasten - Skeppsviksskärgården
Dossiernummer	2402394
NVR-id	2047936
Natura 2000, områdeskod	Skeppsviksskärgården, SE0810011
Kommun	Umeå
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	ca 18 km SO om Umeå och ca 13 km S om Sävar
Ekokarta	20K4g-h, 20K5g-h och 20K6g-h
Mittkoordinat	7079884, 775579 (SWEREF99TM)

Naturgeografisk region	29a, kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken
Maringeografisk region	Norra Kvarken
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1 till beslutet.
Markägare	Enskilda, samfällt, Statens Fastighetsverk
Fastigheter	Bjuren 2:1, Sävar 24:29, Sävar S, Täfteå 1:9, Täfteå 10:10, Täfteå 10:6, Täfteå 3:71, Täfteå 9:9, Täfteå 29:39, Täfteå 37:1, Täfteå 1:8, Täfteå 1:7, Täfteå 3:3, Täfteå 1:16/1:17 (S:43), Täfteå S, Täfteå 1:12/1:13 (S16)
Förvaltare	Länsstyrelsen
Totalareal	1870 hektar
Vattenareal	1597 hektar
Landareal	272 hektar
Areal produktiv skog	200 hektar

3.2 Naturtypsindelning

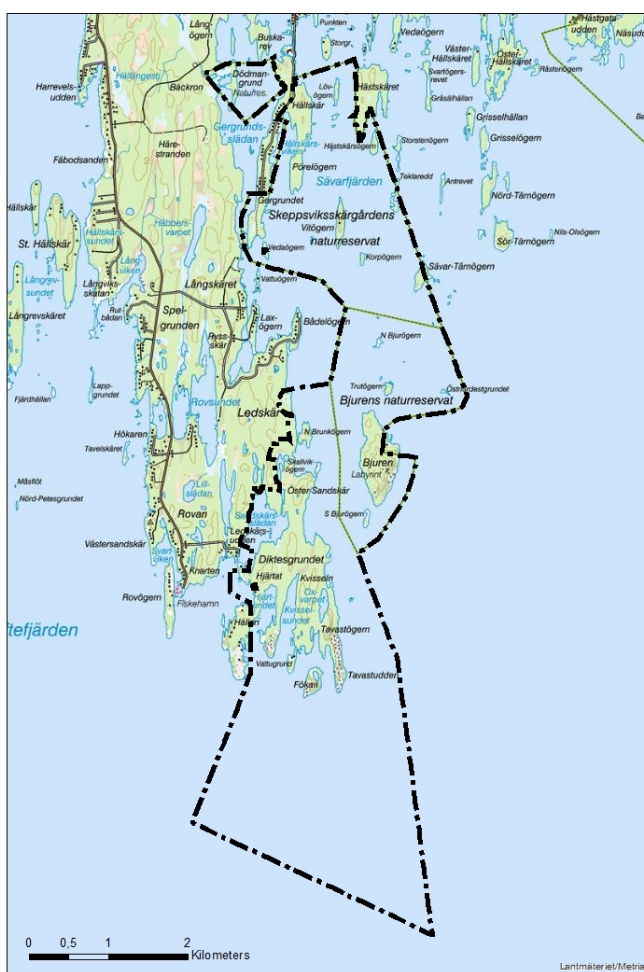
Kod	Naturtyp enligt NNK ¹	Areal (ha)
1000	Marint vatten	1248
1110	Sandbankar	6
1130	Estuarier	40
1140	Blottade ler och sandbottnar	0,6
1150	Laguner	47
1154	Glosjöar	7
1160	Stora grunda vikar och sund	30
1170	Rev	125
1220	Sten och grusvallar	0,7
1230	Havsklippor	0,9
1621	Skär i Östersjön, terrester del	2,4
1622	Skär i Östersjön, vattendelen	93
1630	Strandängar vid Östersjön	20
1640	Sandstränder vid Östersjön	0,1
1950	Stränder, ej Natura 2000 - naturtyp	12,9
3200	Vattendrag	0,03
126	Mindre vattendrag - < 3 m	0,01
6000	Gräsmarker, substratdominerade gräsmarker och alluvi- ala gräsmarker nedanför barrskogsgården	0,1
6960	Öppen mark, ej Natura 2000 - naturtyp	0,1
7140	Öppna mossar och kärr	7
8900	Öppna substratmarker, ej Natura 2000 - naturtyp	16
9010	Taiga	39,6
9030	Landhöjningsskog	103,4
9900	Skog, ej Natura 2000 - naturtyp	70,5

¹ Natura-naturtypskartans naturtyper, kartering enligt Naturvårdsverket.

3.3 Beskrivning av reservatet

Läge och landskap

Tavasten – Skeppsviksskärgårdens naturreservat ligger i Umeå kommun, ca 18 km SO om Umeå och ca 10 km söder om Sävar. Reservatets sträcker sig från Kopparögern och Hällskärsudden i norr till Tavastudden i söder. Reservatet går ca 3 km söderut i havet från Tavastudden sett och ca 2 km österut från Skeppsvik sett. Området inkluderar flertalet öar, däribland Bjuren, Vitögern, Lövögern och Fökan. En stor del av reservatet omfattas av marint vatten.

Översiktskarta, Tavasten - Skeppsviksskärgårdens naturreservat, Umeå kommun.

Geologi

Berggrunden inom reservatet domineras av metagråvacka. Bjuren består dock av grå, fin- till grovkornig granit och granodiorit med fältspatögon (SGU Berggrundskarta 20 K Umeå NO/20 L Holmön NV). Metagråvacka är karakteristisk för länets kustland.

Inom området finns flera välutvecklade drumliner (valryggsformade moränryggar) utsträckta i nord-sydlig riktning. Denna riktning motsvarar en dominerande isrörelse från norr under en period av den senaste istiden, inom dagens kustområde. Svallgrus och klappersten finns främst mest på Bjuren och Tavastudden, som varit mest utsatta för havsvågornas erosion efter att de stigit upp ovanför vattenytan tack vare landhöjningen (SGU Kvartärgeologisk karta 20 K Umeå/20 L Holmön).

Riksintresse

För naturvården ingår större delen av reservatet i riksintresset Skeppsviksskärgården (NRO24083). En stor del av reservatet ingår även i riksintresse för yrkesfiske (9).

Marina miljöer

Majoriteten av reservatet utgörs av havsmiljöer. Området är variationsrikt och omfattar en stor bredd av naturtyper, med allt från skyddade havsvikar till mycket exponerade rev. Tavasten - Skeppsviksskärgården hyser en stor andel värdefulla biotoper som exempelvis rotade undervattensväxter, med undertyper som borstnate/ålnate, kransalger, knoppslinga/axslinga samt hårsärv/småsärv. På de exponerade reven finns bland annat biotopen perenna (fleråriga) alger.

De grunda vikarna erbjuder mycket skyddade lägen där näringsrikt finmaterial ansamlas och där vattentemperaturen under sommaren blir relativt hög, vilket skapar goda förutsättningar för en mångfald av vattenväxter och smådjur. Det finns flera riktigt produktiva och artrika vikar i området. Sandskärsklädan är ett exempel på en högproduktiv grund vik där det speciellt på den östra sidan förekommer stora kransalgsängar med arter som borststräfsse, glansslinka och havsrufse. Det förekommer även rikligt med höga nateväxter, såsom borstnate och knoppslinga. Exempel på andra högproduktiva grunda vikar i området är Hjärtsundet, Kvisslesundet, viken söder om N Brunkögern samt Hällskärsviken.

De många grunda vikarna i området hyser en hög biologisk mångfald och utgör viktiga rekryteringsmiljöer för fisk. Foto: Länsstyrelsen Västerbotten

Till följd av landhöjningen uppstår kontinuerligt nya havsvikar som grundas upp och till slut snörs av från havet. När havsvikarna successivt snörs av från havet bildas så kallade glosjöar, dit havsvatten endast når vid kraftiga stormar. Skallvikögern har genom naturlig succession förvandlats till en glosjö med ett visst utbyte med havet genom ett mindre vattendrag som leder till Sandskärsslådan. Andra glosjöar i området är Oxvarpet, glosjön på ön Fökan samt glosjön i den nordvästra delen av reservatet, innanför Dödmansgrund. Glosjöarna omges ofta av havsstrandängar.

På de exponerade reven och skären (undervattensdelen), som man till exempel hittar söder om Tavastudden och Vattugrund samt runt öarna Bjuren och N Bjurögern, växer en succession av ettåriga och fleråriga alger. Grönalger, såsom grönslick och getraggsalg växer oftast grunt, och övergår successivt till brunalger och rödalger som exempelvis ishavstofs respektive ullsläke. Olika märkräfflor och snäckor lever av algerna. Dessa miljöer utgör viktiga rekryteringsområden för bland annat sik och strömming. Land-delen av skären och de små öarna utgör dessutom en viktig naturtyp för rastande och häckande fåglar.

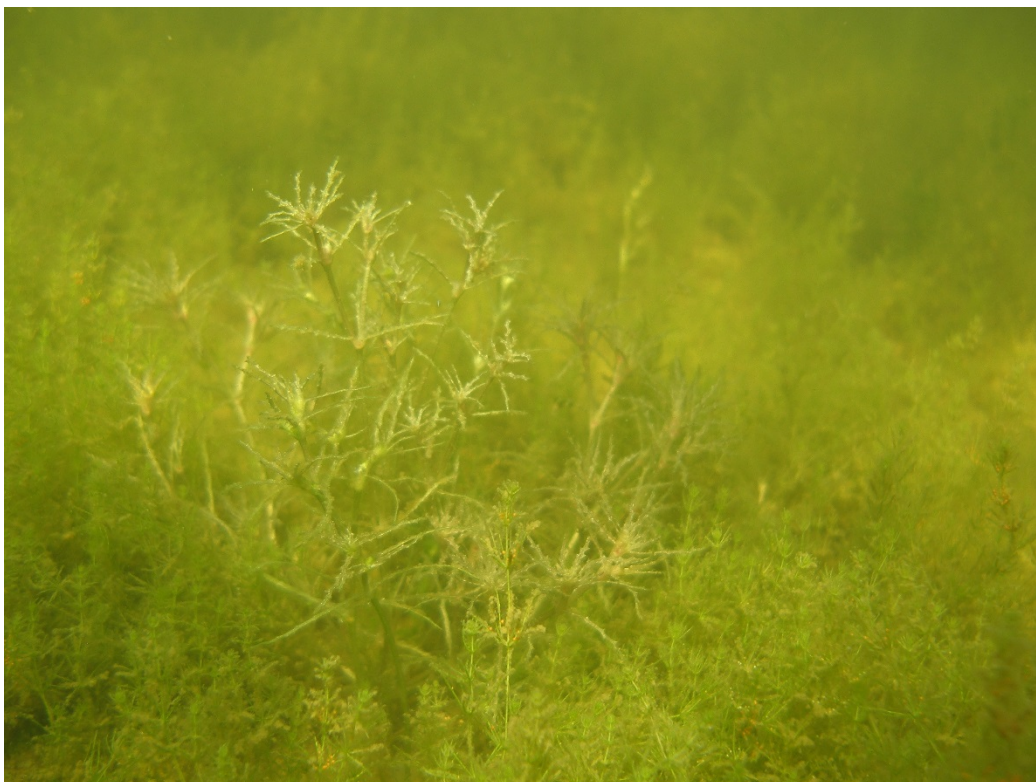
I reservatet möts sötvatten från Sävarån med brackvatten från Kvarken, vilket skapar förutsättningar både för sötvattensarter och mer salthaltskrävande brackvattenarter. I området närmast Sävarån hittar man bland annat sötvattensarterna braxengräs och vitstjälksmöja. Vid Gergundet blir brackvattenarter och rena marina arter vanligare. På reven utanför Tavastudden hittar man bland annat ett av de nordligaste exemplaren av smaltång och havstulpan.

På de exponerade reven i området finns ett av de nordligaste exemplaren av havstulpan. Foto: Länsstyrelsen Västerbotten

Området hyser den rödlistade arten ävjebrodd. På platser där ävjebrodd växer finns det ofta andra rödlistade arter som t.ex. fyrlig och ävjepilört, men dessa har dock inte noterats i området. I reservatet finns även ett antal ovanliga arter såsom havsnajas, rödsträfsse, skörsträfsse och axslinga.

Många av de högproduktiva vikarna är viktiga för varmvattenslekande fiskarter såsom abborre och gädda. Inventeringar har visat att Sandskärrslädan och den angränsande glosjön Skallvikögern är viktiga reproduktionsområden för abborre och gädda. Även Hällskärsviken tycks utgöra ett viktigt reproduktionsområde för abborre. I Kvisslesundet har man hittat yngel av bland annat strömming och sandstubb. Andra vanliga fiskarter inom området är sik, harr och öring. Området utgör även en passage för lax och öring som ska upp i Sävarån för att leka.

*Den ovanliga arten havsnajas växer i den grunda skyddade Sandskärsslådan.
Foto: Länsstyrelsen Västerbotten*

Fågellivet i området är rikt och det är ett särskilt viktigt område för häckande och rastande sjöfåglar, vadare samt rovfåglar. Här häckar bland annat vigg, svärta, strandskata, stjärtand, skrattmås och dvärgmås. Under sträckperioden har även vitryggig hackspett noterats i området. Har man tur kan man få se en havsörn svepa in från havet.

Sötvattensmiljöer och våtmarker

Området är starkt präglat av landhöjningen. Nya sötvattensmiljöer uppkommer hela tiden. Havsvikarna grundas upp, snörs av och utvecklas så småningom till sötvatten och våtmarker. Inom området finns relativt opåverkade myrar och några mindre vattendrag.

Mellan Skallvikögern och Sandskärsslådan finns ett vattendrag som idag nyttjas av abborre och gädda på våren då de vandrar upp för att leka i Skallvikögern. På grund av landhöjningen håller dock vattendraget på att växa igen, vilket resulterar i att Skallvikögern så småningom kommer förvandlas till en sjö. Ett mindre vattendrag hittar man även mellan glosjön och lagunen vid Dödmansgrund. Inom reservatet finns idag inga utpekade sjöar, men genom landhöjning kommer de befintliga glosjöarna så småningom att övergå till sjöar, utan något som helst utbyte med havet.

Myrarna finns spridda i området och utgörs nästan helt av näringsfattiga våtmarkstyper. De utgör övergångsformer mellan mossar och fattiga kärr där de öppna våtmarkerna domineras av mjukmattor med en vegetation av till exempel flaskstarr och trådstarr. Våtmarkerna kantas av ett fältskikt som domineras av ris och arter som skvattram och tuvull.

Stränder

Reservatet har en lång mestadels oexploaterad strand med varierande exponering och substrat. Detta bidrar till att stränderna uppvisar en stor variation, med allt från exponerade stränder med klippällar eller block, till skyddade vikar med vida strandängar, finsediment eller sand. Stränderna präglas dessutom av en naturlig succession på grund av landhöjningen.

Majoriteten av stränderna i den södra delen av reservatet utgörs av exponerade stränder med klippällar, block och sten. Block och stenstränder finns även delvis längs den östliga sidan av Tavasten och på ön Bjuren.

I de mer skyddade områdena, som exempelvis runt Sandskärrslädan, Hjärtundet, Kvisslesundet, Hällskärviken och Gergrundet samt runt lagunen innanför dödmansgrund finns särskilt artrika och orörda havsstrandängar med bland annat ormtunga, norrlandsviol, strandaster, gultåtel, styvmorsviol, höskallra, källört, grönländsgåsört, kärrvial, kärrspira, gulkämpar, gulsporre samt guldgräshoppa. Havsstrandängarna utgör viktiga rastmiljöer för olika fågelarter.

Områdets oexploaterade havsstrandängar utgör en viktig miljö för fåglar. Foto: Länsstyrelsen Västerbotten

På ön Vitögern hittar man en fin sandstrand. Mindre sandstränder hittar man också ute på Gergrundet och i viken som ligger söder om Öster-Sandskär. I samma vik hittar man även så kallade driftvallar, bestående av säv och fintrådiga alger som drivit med vattnet och lagrats upp som vallar på stranden.

Skog och öppna substratmarker

Skogarna i området utgör en blandning av landhöjningsmiljöer med naturliga successioner och mer mogna granbestånd samt anlagda tallplanteringar. Landhöjningsskogarna längs större delen av områdets strandnära delar är intakta och det finns flera större bestånd med stark naturlig prägel. Närmast strandängen växer en gråalsbård av varierande bredd ofta med inslag av rönn och björk. Innanför lövbården tilltar den grandominerade skogen som utgör den första generationens primärskog, en urskogsartad miljö. Bestånden är skiktade och har en stor variation i diameter från klena till grova träd. Skogen växlar mellan tätare, nästan ogenomträngliga partier med självgallring till glesare luckiga delar. Granar finns i alla åldrar där de äldsta är cirka 150 år gamla. Det förekommer allmänt med död ved, såväl torrträd som lågor. En del gamla levande rönnar och sälgar finns kvar inne i granskogen, men mestadels ser man bara spår av den naturliga successionen i form av rester av döda lövträd. Fältskiktet domineras av blåbärsris med inslag av örter såsom skogsstjärna och kovaller samt olika gräs. I vissa partier saknas fältskikt helt p g a att skogen är så tät. I mer utsatta lägen är skogen klonbildande och luckig. Där är det också vanligt med ett visst inslag av enbuskar samt enstaka tallar. Generellt kan man säga att den mänskliga påverkansgraden i skogen tilltar ju längre från stranden man kommer. Hänglavar förekommer allmänt, främst tagellavar men även garnlav.

På öarna är skogen starkt präglad av en varierande grad av våg- vind- och isexponering. De många öarna som ingår i reservatet representerar alla utvecklingsstadier och vegetationssuccessioner hos en utpräglad landhöjningskust. Bjuren består av relativt opåverkade barrskogar med stora hällmarks- och klapperstensområden. Skogarna domineras av 150 - 200 åriga tallar, men det finns även ett stort inslag av äldre gran samt fläckvis fina lövvärden i form av äldre rönnar samt aspkloner. Det finns rikligt med stående död ved och området är hänglavsrikt. Öarna Vitögern och Sävar-Tärnögern hyser lövrika skogar med inslag av vindpinade senvuxna aspar. Hårginst (rödlistad som (NT) nära hotad) har en udda, isolerad förekomst på Vitögern, där den hittades första gången 1924. Det är inte känt hur den kommit till platsen, möjligtvis med barlast. Den förekommer som närmast främst i södra Sverige, särskilt Skåne, Halland och södra Småland.

Några av de mer naturliga granmiljöerna återfinns på Tavastögers södra delar. Här växer granskogen på en blockig drumlinrygg i en mosaik med öppna substratmarker med inslag av enbuskar och spridda tallar. Den sydöstligaste delen domineras av öppna substratmarker med spridda enbuskar. Stora delar av området är nyckelbiotopklassat av skogsstyrelsen. Torrträd är inte ovanliga och fläckvis är det allmänt med lågor. Det finns många spår av den naturliga successionen

i form av rester av den gamla lövskogen såsom döda rönnar och alar. Mot vattnet finns en albård på 5–10 meter. Likartade miljöer med höga naturvärden finns i skogarna på Hjärtat samt på södra Kvisseln och Yxgrundsudden varav betydande delar även här är nyckelbiotopklassade.

En annan särskilt fin landhöjningsskog är området kring Skallvikögern, där löper en stig genom trolsk granskog över mossklädda marker. Också denna del är nyckelbiotopklassad.

Den troligen mest välbesökta skogen ligger på den sydligaste delen av Gergrundet. Här går en vältrampad stig genom området från vändplanen i norr ner mot udden i söder genom ett högproduktivt ca 100-årigt kustgranbestånd. Det finns en smal lövbård i kanten mot stränderna. Död ved förekommer allmänt, främst som stående torrgran.

De centrala delarna av Tavasten samt den nordligaste delen i Skeppsvik är starkt påverkade av skogsbruk och utgörs till största delen av tallplanteringar på 30-40 år. I dessa delar är tanken att man ska kunna arbeta med skötselåtgärder som skapar en mer varierad miljö vilket också kan gynna en naturlig förnyring av löv- och granplantor. Området innanför, väster om, Brunkögern har samma historik som tallplanteringarna men här har inte tallen tagit sig, istället kommer en helt lövdominerad skog med huvudsakligen glasbjörk.

Landhöjningsskog där gråalbården är på väg att övergå i granskog. Foto: Länsstyrelsen Västerbotten

Naturvårdsintressanta arter

Området har en för kustmiljöer typisk flora och fauna som inkluderar en mängd naturvårdsintressanta arter, se bilaga 3.

Kulturspår

De forn- och kulturlämningar som finns i naturreservatet har alla anknytning till jakt och fiske och visar att dessa näringar var en viktig och nödvändig resurs för människors uppehälle längs västerbottenskusten. Lämningar efter tomtningar, båtlämningar och gistvallar är spår efter de första etableringarna av fiskebebyggelse.

Tomtningar finns både på Bjuren, Diktesgrundet och Tavastögern. Tomtningar är lämningar efter enkla bostäder. Lämningarna består av en stenvall som omger en stenröjd plan eller svagt skålformad yta. De dateras vanligtvis till järnålder/medeltid och sätts framförallt i samband med säljakten under vårvinter och höst. Tomtningar anses generellt vara den äldsta lämningen efter skärgårdsnäringarna. Enligt uppgifterna i fornlämningsregistret (FMIS) är tomtningarna på Bjuren ovala och rektangulära. Dessutom finns ytterligare stensamlingar och stenvallar på ön som kan vara tomtningar. Men dessa är mer otydliga och därmed är det osäkert om de är tomtningar. En mindre gistvall finns på Diktesgrundet. Det består av ca 6 gistgårdsrösen och är en plats där fiskenäten torkades.

På Bjuren finns lämningar efter tre båtlämningar. En båtlänning anses vara en landningsplats för båtar, ofta består den av två vinkelrätt mot strandlinjen upplagda stenvallar med en stenröjd yta emellan som utgör själva båtplatsen. Båtlämningar är vanliga vid kusten och förekommer ofta i samband med före detta fiskelägen och på platser där tomtningar finns.

På Bjuren finns även labyrinter. Labyrinter förknippas med fiske och dateras vanligen från 1400-tal och framåt. En labyrint är uppbyggda av stenrader lagda i spiral, vanligtvis utgående från en korsformig grundplan. De flesta labyrinter är kustbundna och enligt traditioner och sägner förknippas de med fruktbarhetskult. Syftet med labyrinterna är osäkert. Levande traditioner anger att de använts i fiskefrämjande syfte, andra att de tillkom för att blidka vädrets makter eller att de användes för avvärjelseriter mot de faror som mötte människor på havet.

Labyrinten, båtlämningarna och tomtningarna på Bjuren ligger alla på ca 10 m.ö.h. och nära intill varandra vilket skulle kunna antyda att de är samtida. Tidigast bör dessa lämningar ha tillkommit under senare delen av 1400-talet. Tomtningarna och gistgårdsvallen på Diktesgrundet ligger något lägre, endast ca 5 m.ö.h. och är således yngre och kan som tidigast ha nyttjats under 1600-talet.

En labyrinth på ön Bjuren. Foto: Länsstyrelsen Västerbotten.

Historiska uppgifter från avritningskarta över Täfteå bys ägor från 1783 anger att byamännen idkar fiske uti skärgården; ”hvarett fångas abbor, gedda, sik, lac och strömming till afsalu”. Det står även att byamännen betalar skatt till Kongl. Majt för laxfisket. Om Bjuren skriver samma källa; ”*Bjurskäret stenbundet och med fina granbuskar beväxt*”.

Sjöfart

Inom reservatet finns uppgifter om några fartygsförlisningar. Dessa förknippas med den lastageplats som fanns i Skeppsvik. Sågade trävaror och tackjärn från sågen och bruket i Sävar skeppades ut här. Här fanns även ett varv som anlades under tidigt 1800-tal.

I vattnet utanför Bjuren finns uppgifter om två fartygsförlisningar. *Johannes Minde*, från Laurvig Norge, segelfartyg, avseglade från Skeppsvik mot Bordeaux, och förläste genom strandning. Ingen uppgift om last. Sportdykare har funnit rester av ett stort segelfartyg. Den andra uppgiften är mer knapphändig men anger att fartyget *Alku av Uleåborg*, ska ha förläst omkring år 1830.

Utanför Tavastögerns södra ände, förläste 1839 en skonert med namnet *Wilhelmina*, lastad med tjära och brädor. Fartyget hade avgått från Sävar och hade Köpenhamn som mål.

Friluftsliv

Tavasten – Skeppsviksskärgården är ett väldigt naturskönt område med en låg grad av exploatering. Friluftsvärderna är knutna till områdets orördhet. Själva Tavastudden och Tavastögern är ett exklusivt avskilt besöksmål med fina hedmarker och oexploaterade stränder. Ornitologer besöker gärna Tavastudden för att titta på fågelsträck och det har byggts ett litet vindskydd av sten och flytved ute på udden. Tavasten är även känt bland sport- och fritidsfiskare. Både under sommar och vinter är vikarna och uddarna populära för fiske efter öring, sik och harr. Det finns en mindre sandstrand i viken som ligger söder om Öster-Sandskär. I samma vik har man även byggt en fin grillstuga, som kan utgöra ett trevligt utflyktsmål. Dessutom finns det många fina klippstränder som kan vara trevliga att stanna till vid. Vid Skeppsvik finns fina strövstigar längst ut på udden vid Gergrundet, som kan utgöra ett lämpligt utflyktsmål för till exempel barnfamiljer.

Båtfolk och kanotister kan enkelt röra sig i reservatet och det finns möjlighet att lägga i sin båt eller kanot på några olika ställen i anslutning till reservatet, bland annat strax väster om reservatet vid gästhamnen i Rovögern. Ön Bjuren med dess fornlämningar och orörda natur kan vara intressant att besöka. Här finns även en mindre sandstrand och fina klipphöllar både på östra och västra sidan av Bjuren. Från sandstranden går det en stig tvärs över ön, där man bland annat passerar en labyrint. På norra änden av Vitögern finns en fin sandstrand som kan utgöra ett trevligt utflyktsmål med båt eller kanot. På vintern kan området vara trevligt att besöka på skidor eller med skridskor.

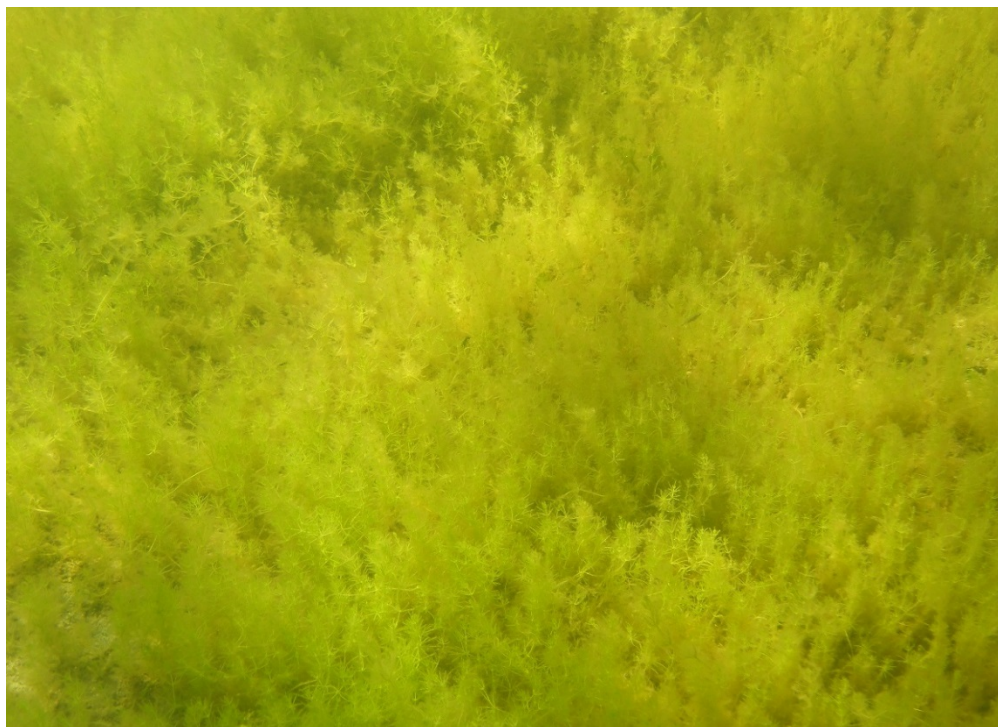
*Grillstugan i viken söder om Öster-Sandskär kan utgöra ett trevligt utflyktsmål.
Foto: Bosse Strandgren*

4. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 7 skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i området samt de åtgärder som ska genomföras inom respektive skötselområde (bilaga 1). Skötselområdena kommer med tiden att förändras genom landhöjning, sedimentation samt vegetationssuccession vilket gör att områdenas gränser mot varandra med tiden kommer att förändras. För varje skötselområde redovisas bevarandemål och skötselåtgärder.

4.1 Skötselområde 1, marina områden

Skötselområdet omfattar hela den marina delen, med både mjuk – och hårbottnar. Majoriteten av skötselområdet är grundare än 6 meter. Inom skötselområdet finns naturtyperna laguner, stora grunda vikar och sund, estuarie, rev, skär och små öar samt sandbankar. De grunda skyddade vikarna är de mest produktiva och artrika. Dessa områden fyller en hög ekologisk funktion för havet i stort genom att bland annat utgöra viktiga lek- och uppväxtområden för fisk. Även reven och undervattensdelen av öarna och skären utgör viktiga rekryteringsmiljöer för vissa fiskarter. De grunda miljöerna samt land-delen på öarna och skären är viktiga som rast- och häckningsplatser för fåglar. Inom skötselområdet finns arter med marint-, brackvatten- och limniskt ursprung. För naturtyperna finns bland annat de typiska arterna höstlånke, borststräfsse, olika nateväxter, grönslick, ishavstofs, roskarl, skröntarna samt den rödlistade arten ävjebrodd. Dessutom finns de ovanliga arterna smaltång, havstulpan, havsnajas och rödsträfsse.

Kransalgsängar utgör en viktig miljö för fiskyngel. Foto: Länsstyrelsen Västerbotten

Bevarandemål

De marina miljöerna ska präglas av god vattenkvalité och naturlig vattenomsättning med en naturlig variation av salthalt och temperatur. Den antropogena belastningen i form av utsläpp och läckage av övergödande näringsämnen, olja och miljögifter ska vara försumbar. Naturtyperna ska utgöra goda lek- och uppväxtmiljöer för fisk, samt rast – och häcklokaler för fåglar. Artsammansättningen ska vara naturlig där arter med såväl marint-, brackvatten- och limniskt ursprung ska finnas representerade. Typiska arter ska finnas. Främmande arter ska inte påverka den biologiska mångfalden. De ingående naturtyperna ska vara opåverkade från fysiska skador och arealerna ska inte minska annat än genom naturliga processer, såsom landhöjning.

Skötselåtgärder

Borttagande av främmande arter, som exempelvis mink, ska ske vid behov. Om gamla nät eller annat skräp påträffas på bottenarna, ska detta tas bort. I övrigt ska miljöerna utvecklas fritt utifrån naturliga processer med de strukturer och art-samhällen som hör dessa naturtyper till.

4.2 Skötselområde 2, skog med lövgynnande skötsel

Dessa delar utgörs av ca 40-åriga tallplanteringar som delvis misslyckats och där lövträd, främst glasbjörk etablerat sig med ett mestadels måttligt inslag av under-växande gran.

Bevarandemål

Skötselområdet ska utgöras av lövskogar med glasbjörk och ett stort inslag av andra lövträd, utan eller med mycket litet inslag av barrträd. Skogen ska vara olikåldrig och död lövved ska förekomma rikligt i medelålders och äldre be-stånd. Skogarna ska ha en rik insekts- och fågelfauna, med bl.a. hackspettar.

Tillsammans med de naturligt lövdominerade skogarna inom närliggande reser-vat ska de bidra till ett av de lövskogsräkaste landskapsavsnitten i länets kust-land. Lövskogarna med naturvårdsskötsel ska också bidra till att gynnsamma livsbetingelser för arter beroende av dessa miljöer säkerställs.

I lövrika mindre bestånd som är relativt svårtillgängliga, skötselområde 2.2, ef-tersträvas en lövrik fas som sedan kan tillåtas utvecklas fritt genom naturlig suc-cession, med möjlighet att fortsätta sköta den för fortsatt lövdominerad skog.

Skötselåtgärder

Skötselåtgärderna är tvådelade, dels lövgynnande skötsel och dels engångsåtgär-der för att gynna löv och därefter fri utveckling med möjlighet till fortsatt lövskogsskötsel.

2.1. Avverkning av alla större barrträd och uttag av virke där så är rimligt/möjligt. Sedan röjning av mindre barrträd. Röjningsåtgärder för att bibehålla lövdominans upprepas ungefär vart 10 år eller vid behov. För att få in gott om ljus i bestånden och därigenom möjliggöra förnyring av lövträdsplantor ska även möjligheten finnas att skapa luckor genom att träd avdödas. I luckorna kan någon form av markberedning bli nödvändig.

2.2. I de lövrika mindre bestånden som är relativt svårtillgängliga ska åtgärderna bestå av röjning av mindre barrträd och ringbarkning/fällning av huvuddelen av barrträden i de lövrikaste delarna, alternativt selektiv avdödning runt större lövträd. Detta ska primärt ses som en engångsåtgärd, men om förutsättningar och behov av åtgärder finns för att gynna särskilt utpekade arter knutna till lövträd inom t ex *åtgärdsprogram för hotade arter* skall möjligheten finnas att fortsätta sköta skötselområdet för att gynna lövträd. Annars förs det till skötselområde 4.

4.3. Skötselområde 3, skog med skapande av heterogenitet

Det här skötselområdet domineras av ca 40-åriga tallplanteringar utan särskilda naturvärden.

Bevarandemål

Målet är att dessa skogar på sikt, efter utförda åtgärder, ska övergå i en naturlig landhöjningssuccession genom naturlig förnyring med typiska arter och oförändrad areal. Målet är vidare att skapa trevliga områden för friluftslivet.

Skötselåtgärder

En rad åtgärder ska kunna vidtas för att skapa ett mer heterogent bestånd och för att gynna friluftslivet. Ringbarkning/luckhuggning för skapande av variation med möjlighet till naturlig förnyring i de skapade luckorna. För friluftslivet kan det t ex handla om att öppna upp och glesa ur kring befintliga och planerade stigar. Efter utförda åtgärder ska området föras till skötselområde 4.

4.4. Skötselområde 4, stränder, skog och öppna substratmarker med fri utveckling

Skötselområdet består av oexploaterade stränder med olika exponeringsgrad och marktyp samt landhöjningsskogar i olika successionsstadier som växlar över i öppna substratmarker. Stränderna utgörs främst av opåverkade och artrika havsstrandängar och exponerade stränder med klippvallar, block och sten. Havsstrandängarna utgör viktiga rastplatser för olika fågelarter. På havsstrandängarna växer bland annat de typiska arterna ormtunga, grönlandsgåsört, kärrvial, gul-kämpar. Här finns även den regionalt typiska arten guldgräshoppa. I området finns även någon mindre sandstrand och så kallade driftvallar, bestående av säv och alger som drivit med vattnet och lagrats upp som vallar på stranden. På det ofta mycket kväverika underlaget förekommer en frodig vegetation.

Stränderna övergår successivt till landhöjningsskogar, först kommer gråalen som utgör karaktärsart i lövbården, ofta med inslag av rönn och björk. Innanför lövbården är granen helt dominerande trädslag. Här utvecklas den grandominerade skogen som utgör den första generationens primärskog, en urskogsartad miljö. Typiska arter av vedsvampar i landhöjningsskogen är granticka, ullticka och harticka.

Bevarandemål

Utbredning av olika typer av havsstrandsvegetation ska präglas av naturliga processer såsom landhöjning, stormpåverkan, översvämningar, isskrapning samt sedimentation och strömförhållanden. Främmande arter ska inte påverka den biologiska mångfalden. Näringsstatusen ska vara naturlig utan gödselpåverkan. Havsstrandängarna ska utgöra en god livsmiljö för rastande fåglar.

Landhöjningsskogen ska präglas av en naturlig dynamik och en succession där alla stadier finns representerade. Den ska vara urskogsartad med träd i olika åldrar och dimensioner samt att det ska finnas döda och döende löv- och barrträd. Hydrologin ska vara ostörd. De öppna substratmarkerna utgör en successionfas som kommer att övergå i landhöjningsskog.

De ingående naturtyperna ska vara opåverkade från fysiska skador och inte minska annat än genom naturliga processer, såsom landhöjning. Typiska arter ska finnas.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

4.5 Skötselområde 5, våtmarker med fri utveckling

Skötselområdet består av myrmark. Myrarna finns spridda i området och utgörs nästan helt av näringsfattiga våtmarkstyper. De utgör övergångsformer mellan mossar och fattiga kärr där de öppna våtmarkerna domineras av mjukmattor med en vegetation av till exempel flaskstarr och trådstarr. Våtmarkerna kantas av ett busk- och fältskikt som domineras av viden samt arter som skvattram och tuvull.

Bevarandemål

Hydrologin ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Skötselområdet ska präglas av naturliga processer såsom nederbörd, grundvattenflöden och översvämningar. Dessa processer ska fortgå opåverkat av mänskliga ingrepp. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året. Det ska finnas typiska arter av kärlväxter och mossor. Främmande arter som utgör ett hot mot den naturliga biologiska mångfalden ska inte förekomma. Arealen ska inte minska annat än genom naturliga processer.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

4.6 Skötselområde 6, röjning och eventuellt bränning för att gynna arten hårginst

Skötselområdet är ett mindre område på ön Vitögern där den naturvårdsintressanta arten hårginst har en mycket nordlig utpostlokal. Hårginsten kräver en ljus och öppen miljö samt torr och näringsfattig mark.

Bevarandemål

Utbredningen av hårginst ska bibehållas.

Skötselåtgärder

Åtgärder ska vidtas för att bibehålla utbredningen av arten hårginst på Vitögern. Exempel på åtgärder för att vidmakthålla en ljus och öppen miljö på lokalen kan vara röjning och hävd. Vid behov ska även bränning genomföras.

4.7 Skötselområde 7, sötvattensmiljöer med fri utveckling

Skötselområdet består idag av två mindre vattendrag. Ett vattendrag rinner mellan glosjön Skallvikögern och Sandskärsslådan. Detta nyttjas av abborre och gädda på våren då de vandrar upp för att leka i Skallvikögern. På grund av landhöjningen håller dock vattendraget på att växa igen, vilket resulterar i att glosjön så småningom kommer förvandlas till en sjö. Ett mindre vattendrag hittar man även mellan glosjön och lagunen vid Dödmansgrund. Inom reservatet finns idag inga utpekade sjöar, men genom landhöjning kommer de befintliga glosjöarna så småningom att övergå till sjöar. När det sker ingår sjöarna i detta skötselområde.

Bevarandemål

Skötselområdet ska präglas av naturliga processer med de strukturer och artsamhällen som hör dessa naturtyper till. Vattendragen och de glosjöar som så småningom övergår till sjöar, ska ha en intakt, naturlig hydrologi och hydrokemi, med försumbar påverkan från övergödande, försurande och grumlande ämnen. Främmande arter som utgör ett hot mot den naturliga biologiska mångfalden ska inte förekomma. Arealen ska inte minska annat än genom naturliga processer.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

5. Mål och åtgärder för friluftslivet

Här redovisas mål och åtgärder för friluftsliv i reservatet, se bilaga 2.

5.1 Skötselområde för friluftsliv

Tillgängligheten till Tavasten-Skeppsviksskärgården är relativt god. Tavasten och Tavastudden når man via en stig som utgår från vägen vid Ledskär. Skeppsviksskärgården och Gergrundet når man enkelt med bil. Området vid Tavasten är förhållandevis lättvandrat och det finns många trevliga ställen att rasta på. Förutom trevliga klipphöllar finns en fin grillstuga i viken söder om Öster-Sandskär. Längst ut på Tavastudden finns ett vindskydd dit man kan bege sig för att fågelskäda, fiska eller njuta av havet. Området vid Gergrundet, Skeppsvik, är lättvandrat och kan utgöra ett trevligt utflyktsmål för barnfamiljer.

Tavasten – Skeppsviksskärgården kan även vara av intresse både för båtfolk och kanotister. Vid Rovögern, väster om reservatet, finns en gästhamn och en ramp för att lägga i sin båt. Strax norr om Tavasten, vid Laxögern, finns en mindre småbåthamn, som drivs av en privat förening. På den norra delen av ön Vitögern finns en fin sandstrand som kan utgöra ett trevligt utflyktsmål. Även ön Bjuren med dess fornlämningar, orörda natur och vackra klipphöllar kan vara intressant att besöka. På vintern lämpar sig området dessutom för skid- och skridskoturer. Förutom de människor som nyttjar området idag förväntas besöksfrekvensen öka något till följd av reservatsbildningen.

De fina strövstigarna vid Gergrundet kan vara ett lämpligt utflyktsmål för barnfamiljer. Foto: Ann-Margrethe Iseklint.

Mål för friluftslivet

Det övergripande målet för friluftslivet är att reservatet är tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina befintliga förutsättningar.

Det ska finnas möjlighet att parkera sin bil både i anslutning till Tavasten och till Gergrundet.

Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatet inför och under besök i området. Information om reservatet ska också i lämplig omfattning finnas tillgängligt via internet eller andra tekniska lösningar.

Informationen i området ska förhöja upplevelsen av besöket genom att den är lättläst och fokuserar på upplevelser i området samt har informativa kartor. Informationen ska bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås. Områdets skyltar och friluftslivsanläggningar ska vara i gott skick och underlätta för besökare att uppleva området. Stigarna ska vara väl uppmärkta och underhållna.

Området kan utgöra ett trevligt utflyktsmål för en skridskotur. Foto: Ann-Margrethe Iseklint

Åtgärder för friluftsliv

Två entréer med plats för 3 - 4 bilar ska anläggas i anslutning till reservatet. De föreslås vara belägna vid vägen vid Ledskär i Tavasten samt vid Gergrundet. En informationsskylt, utformad i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, ska sättas upp och underhållas i anslutning till entréerna. Förslag på lämpliga platser för entréer redovisas i bilaga 2. En informationsskylt bör även sättas upp vid Skeppsviks herrgård samt eventuellt vid vindskyddet längst ut på Tavastudden. Det ska på skyltarna finnas en karta över reservatet, en lägesbeskrivning av skyltens plats i förhållande till reservatet samt en kort beskrivning av naturmiljöerna och föreskrifter för allmänheten. Information om Tavasten - Skeppsviksskärgår-

dens naturreservat på länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet. Den befintliga stigen i Tavasten och en av rundslingorna vid Gergrundet ska märkas upp med ledmarkering och underhållas. Möjlighet ska finnas att skapa och märka upp en rundslinga ute på Tavasten, samt att uppföra ett vindskydd eller en enklare grillplats på Gergrundet. Vindskyddet ute på Tavastudden ska vid behov rustas upp alternativt ersättas och möjlighet ska finnas att uppföra en enklare grillplats vid vindskyddet.

6. Övriga anläggningar

Grillstugan som ligger i viken söder om Öster Sandskär förvaltas av jaktklubben. Stugan är öppen för alla att nyttja. Det finns ett vindskydd ute på Tavastögern, som har byggts av ornitologer. När reservatet vunnit laga kraft kommer Länsstyrelsen att ta över förvaltningen av detta vindskydd. Inom reservatet finns två stugor på ofri grund, som förvaltas av privatpersoner.

7. Nyttjanderätter

Jakt och fiske får bedrivas i reservatet enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter. Undantaget är ön Bjuren, där jakt är förbjudet med undantag för jakt på räv och säl samt invasiva arter, som exempelvis mink och mårddhund.

8. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

9. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Prioritet ¹
Gränsmarkering	Se bilaga 1	1
Montering av informationsskylt vid entréer	Se bilaga 2	1
Anlägga parkering vid Gergrundet och i anslutning till Tavasten	Se bilaga 2	2
Sätta upp informationsskylt vid Skeppsviks herrgård och ute på Tavastudden	Se bilaga 2	2
Lövgynnande skötsel	Se bilaga 1	2
Skapande av heterogenitet	Se bilaga 1	2
Borttagande av främmande arter vid behov		2

Röjning och hävd samt eventuellt bränning för att gynna arten hårginst	Se bilaga 1	2
Markera och vid behov röja befintlig stig på Tavasten och en rundslinga vid Gergrundet	Se bilaga 2	2
Markera och röja fram en rundslinga ute på Tavasten		3
Anlägga ett vindskydd eller enklare grillplats på Gergrundet		3
Anlägga en enklare grillplats samt vid behov rusta upp alternativt ersätta vindskyddet på Tavastudden	Se bilaga 2	3
Röja fram fornlämningar vid behov		3

¹Siffran anger prioriteringsordning om genomförandet av skötselåtgärderna begränsas av tillgängliga resurser, där 1 är högsta prioritet och 3 lägsta.

10. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även utmärkningar och skyltar inom reservatet. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

10.1 Uppföljning av skötselåtgärder

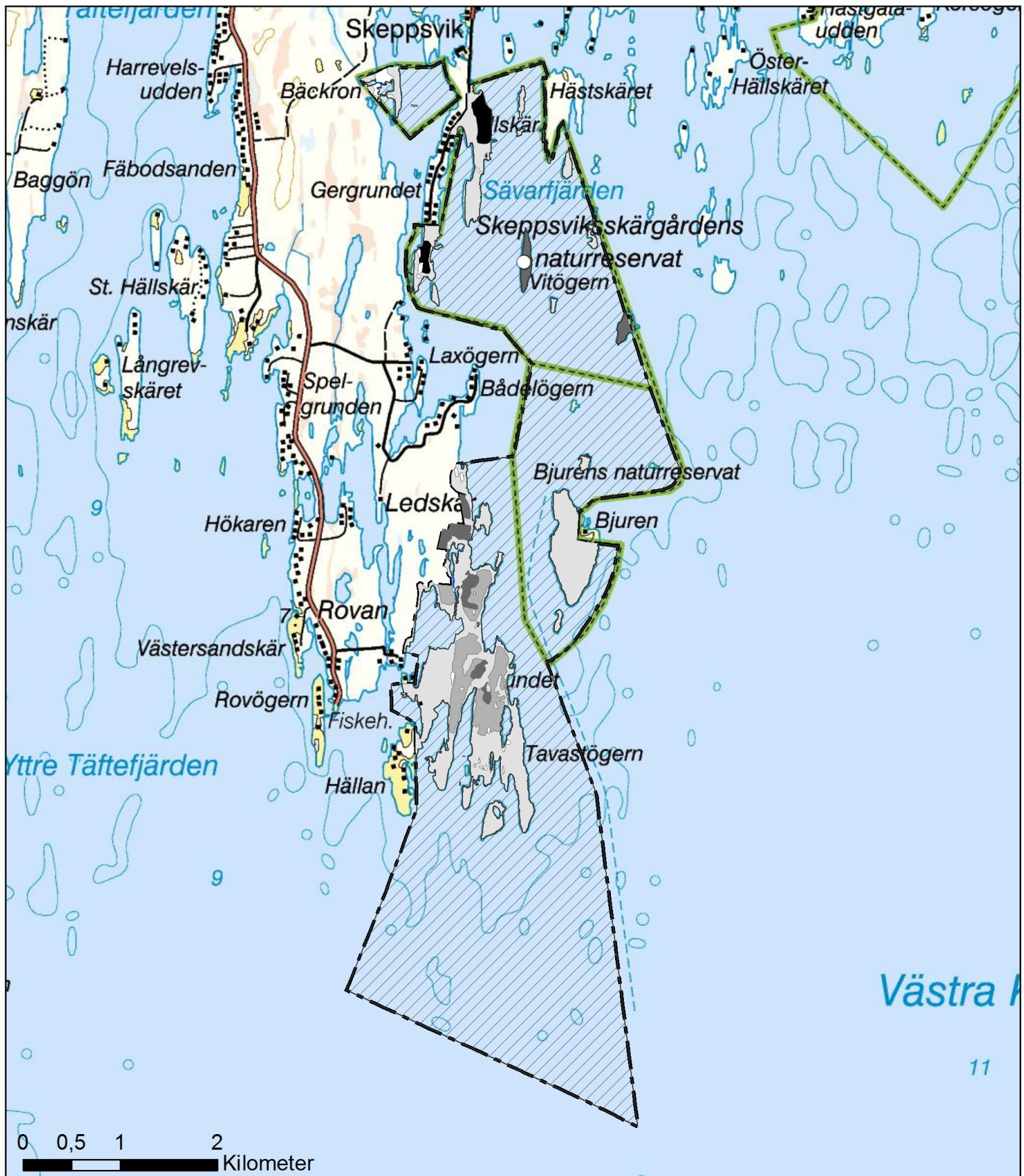
I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

10.2 Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden (bilaga 1) och enligt indelningen i naturtyper för basinventering av skyddad natur.

Bilagor:

1. Skötselområden, översikt samt inzoomat
2. Skötselområden för friluftsliv
3. Artlista

Bilaga 1 till skötselplan för Tavastens - Skeppsviksskärgårdens naturreservat i Umeå kommun, dnr: 511-2709-2014.

Skötselområden

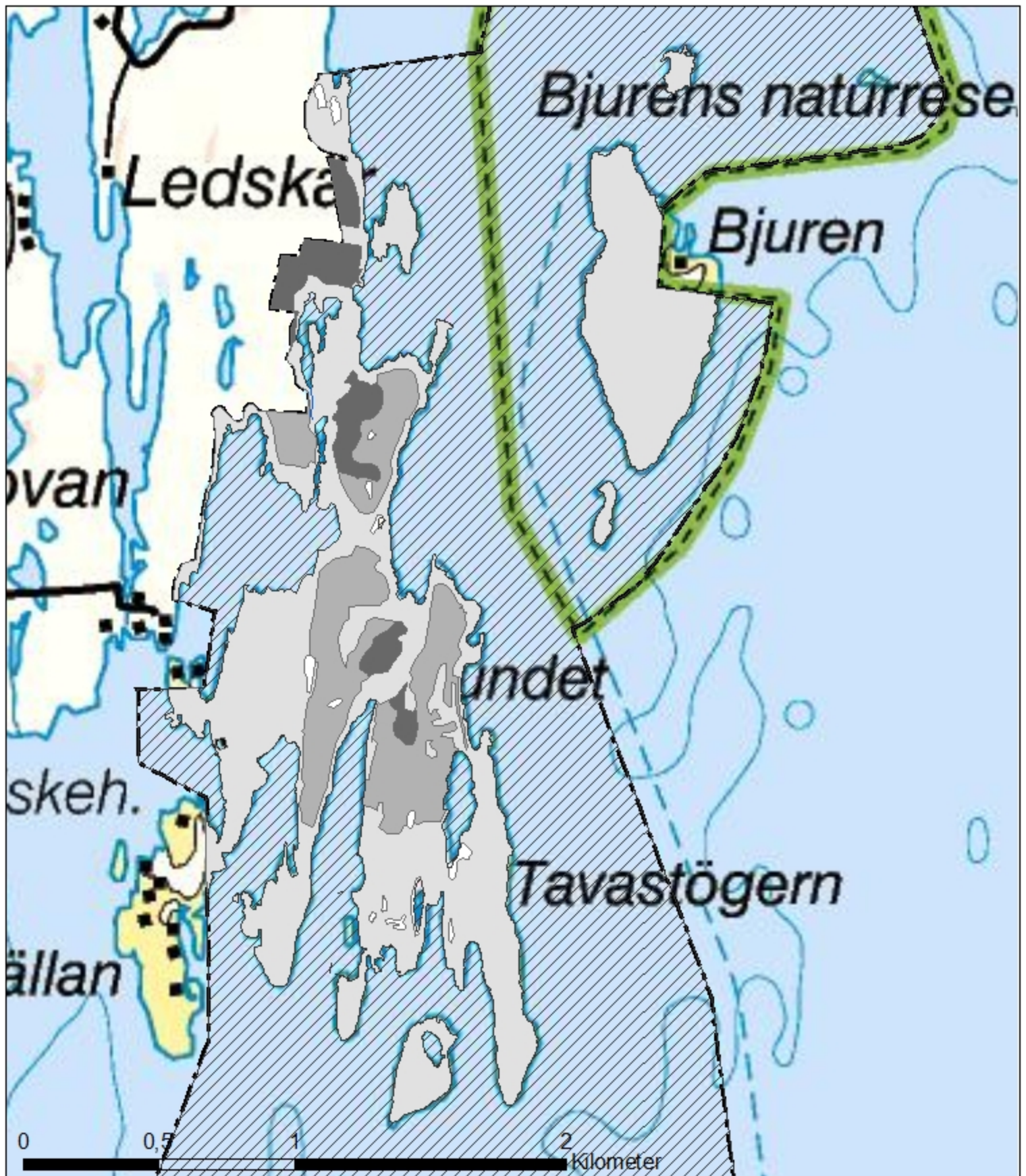
- 1, marina områden
- 2.1, skog med lövgynnande skötsel
- 2.2, skog med lövgynnande skötsel
- 3, skog med skapande av heterogenitet
- 4, stränder, skog och öppna substratmarker med fri utveckling
- 5, våtmarker med fri utveckling
- 6, röjning och eventuellt bränning för att gynna arten hårginst
- 7, sötvattensmiljöer med fri utveckling

Bilaga 1 till skötselplan för Tavasten - Skeppsviksskärgårdens naturreservat i Umeå kommun, dnr: 511-2709-2014.

Skötselområden

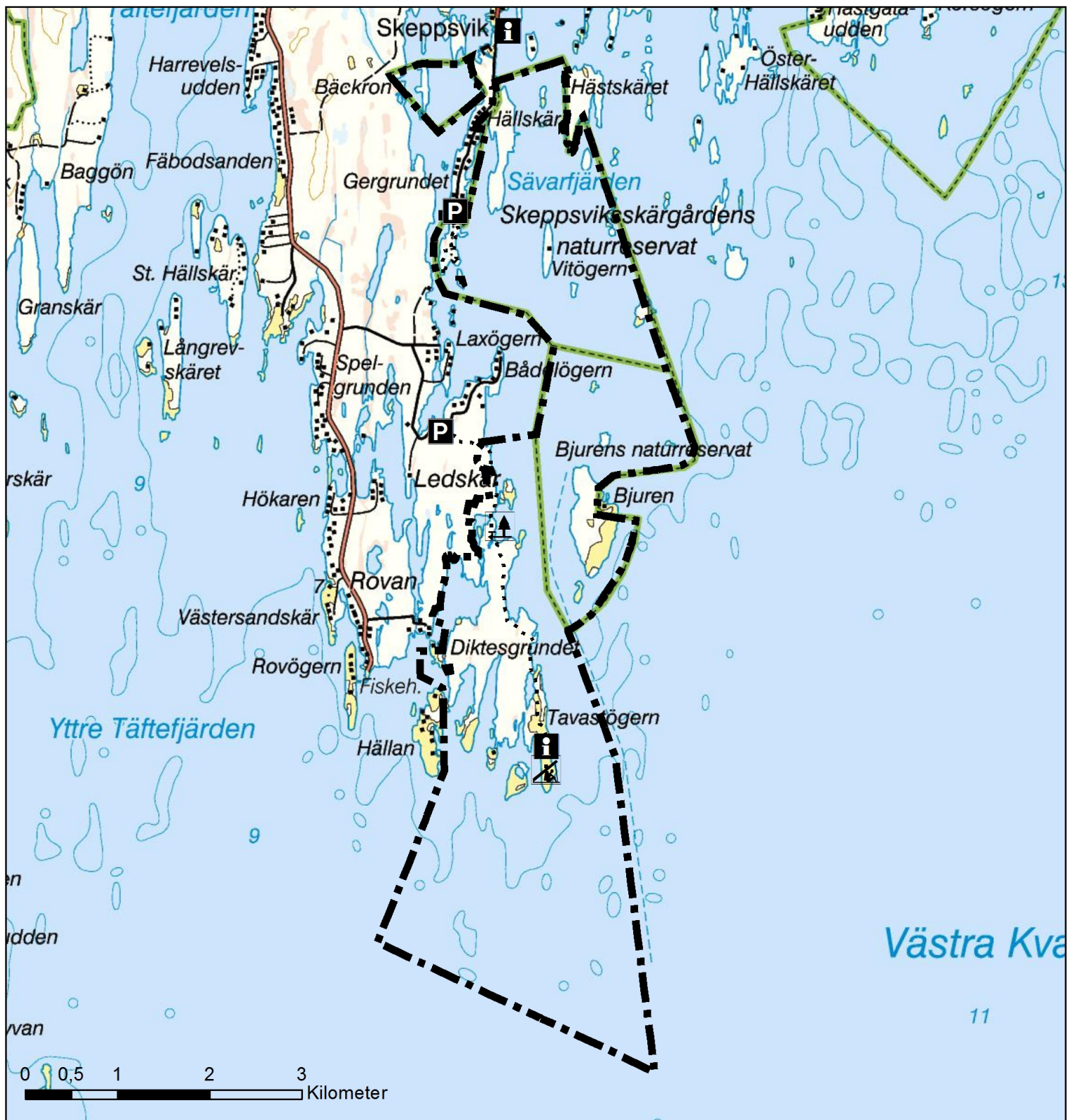
- 1, marina områden
- 2.1, skog med lövgynnande skötsel
- 2.2, skog med lövgynnande skötsel
- 3, skog med skapande av heterogenitet
- 4, stränder, skog och öppna substratmarker med fri utveckling
- 5, våtmarker med fri utveckling
- 6, röjning och eventuell bränning för att gynna arten hårginst
- 7, sötvattensmiljöer med fri utveckling

Bilaga 1 till skötselplan för Tavastögen - Skeppsviksskärgårdens naturreservat i Umeå kommun, dnr: 511-2709-2014.

Skötselområden

- 1, marina områden
- 2.1, skog med lövgynnande skötsel
- 2.2, skog med lövgynnande skötsel
- 3, skog med skapande av heterogenitet
- 4, stränder, skog och öppna substratmarker med fri utveckling
- 5, våtmarker med fri utveckling
- 6, röjning och eventuellt bränning för att gynna arten hårginst
- 7, sötvattensmiljöer med fri utveckling

Bilaga 2 till skötselplan för Tavasten - Skeppsviksskärgårdens naturreservat i Umeå kommun, dnr 511-2709-2014

Anläggningar och leder som förvaltas av Länsstyrelsen

- P** Parkering och informationsskylt
- i** Informationsskylt
- Vandringsstig
- Vindskydd

Anläggningar som inte förvaltas av Länsstyrelsen

- Grillstuga

Naturvårdsintressanta arter

Följande naturvårdsintressanta arter har noterats vid översiktlig inventering av området. Detta är ingen komplett artlista utan endast ett urval av funna arter som Länstyrelsen anser vara intressanta ur naturvårdssynpunkt. Hotkategorier presenteras enligt Artdatabankens rödlista 2015. CR=Akut hotad, EN=Starkt hotad, VU=Sårbar, NT=Nära hotad, LC=Livskraftig, DD=Kunskapsbrist.

Alger

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
1.	Skörsträfsse	<i>Chara globularis</i>	LC
2.	Rödsträfsse	<i>Chara tomentosa</i>	LC
3.	Smaltång	<i>Fucus radicans</i>	LC
4.	Havsnajas	<i>Najas marina</i>	LC
5.	Axslinga	<i>Myriophyllum spicatum</i>	LC

Kärlväxter

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
6.	Ävjebrodd	<i>Limosella aquatica</i>	NT
7.	Plattlummer	<i>Lycopodium complanatum</i>	LC
8.	Finnskräppa	<i>Rumex pseudonatronatus</i>	LC
9.	Dvärglummer	<i>Selaginella selaginoides</i>	LC
10.	Hårginst	<i>Genista pilosa</i>	NT

Däggdjur

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
11.	Gråsäl	<i>Halichoerus grypus</i>	LC
12.	Vikare	<i>Pusa hispida</i>	LC
13.	Utter	<i>Lutra lutra</i>	NT

Fåglar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
14.	Skedand	<i>Anas clypeata</i>	LC

15.	Snatterand	<i>Anas strepera</i>	LC
16.	Roskarl	<i>Arenaria interpres</i>	VU
17.	Mindre hackspett	<i>Dendrocopos minor</i>	NT
18.	Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT
19.	Lärkfalk	<i>Falco subbuteo</i>	LC
20.	Smålom	<i>Gavia stellata</i>	NT
21.	Skräntärna	<i>Hydroprogne caspia</i>	NT
22.	Göktyta	<i>Jynx torquilla</i>	LC
23.	Törnskata	<i>Lanius collurio</i>	LC
24.	Svärta	<i>Melanitta fusca</i>	NT
25.	Storspov	<i>Numenius arquata</i>	NT
26.	Fiskgjuse	<i>Pandion haliaetus</i>	LC
27.	Kustlabb	<i>Stercorarius parasiticus</i>	NT
28.	Slaguggla	<i>Strix uralensis</i>	LC
29.	Järpe	<i>Tetrastes bonasia</i>	LC

Svampar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
30.	Myrmurkling	<i>Ascocoryne turficola</i>	DD
31.	Kötticka	<i>Leptoporus mollis</i>	NT
32.	Harticka	<i>Onnia leporina</i>	NT
33.	Barkticka	<i>Oxyporus corticola</i>	LC
34.	Granticka	<i>Phellinus chrysoloma</i>	NT
35.	Ullticka	<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	NT
36.	Tallticka	<i>Phellinus pini</i>	NT

Lavar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
37.	Garnlav	<i>Alectoria sarmentosa</i>	NT
38.	Violettblå tagellav	<i>Bryoria nadvornikiana</i>	NT
39.	Ladlav	<i>Cyphelium tigillare</i>	NT
40.	Grenlav	<i>Evernia mesomorpha</i>	VU
41.	Vedskivlav	<i>Hertelidea botryosa</i>	NT
42.	Finflikig brosklav	<i>Ramalina roesleri</i>	VU
43.	Småflikig brosklav	<i>Ramalina sinensis</i>	NT

Mossor

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
44.	Östersjöbryum	<i>Bryum marratii</i>	NT
45.	Sandbronia	<i>Fossombronia incurva</i>	VU

Skalbaggar, steklar, tvåvingar, fjärilar och hopprätvingar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
46.	Mörk sädesknäppare	<i>Agriotes obscurus</i>	LC
47.		<i>Pelenomus quadrituberculatus</i>	LC
48.	Klöverhumla	<i>Bombus distinguendus</i>	NT
49.	Större brynblomfluga	<i>Epistrophe grossulariae</i>	LC
50.	Myrvislare	<i>Pyrgus centaureae</i>	LC
51.	Guldgräshoppa	<i>Chrysochraon dispar</i>	NT